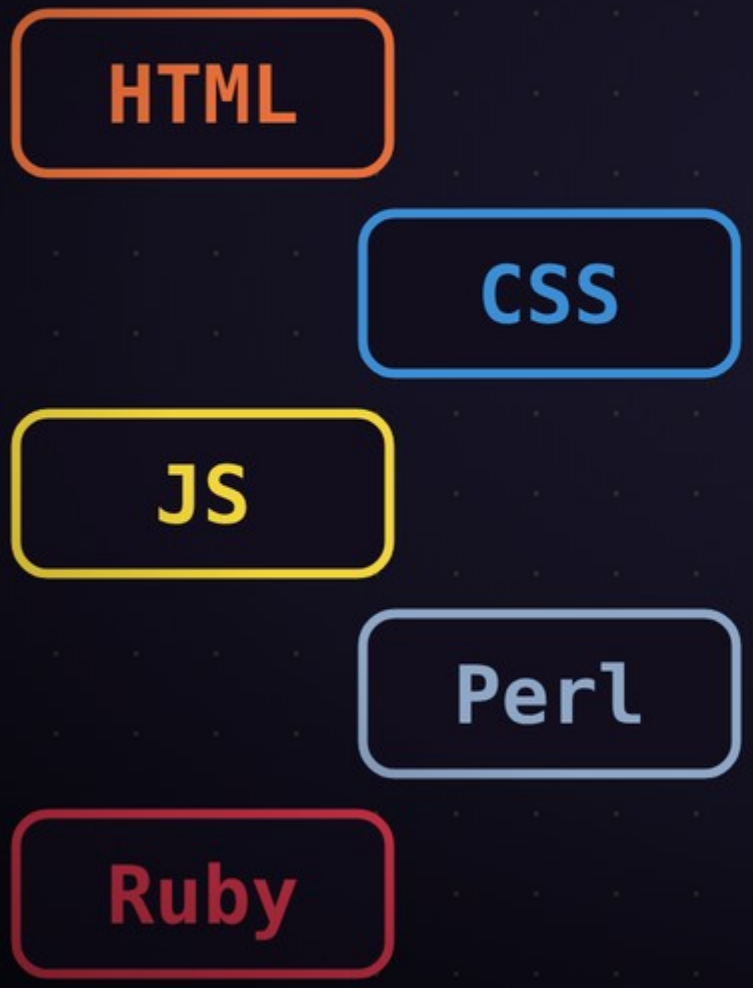
@MyWebUniversity-Dari

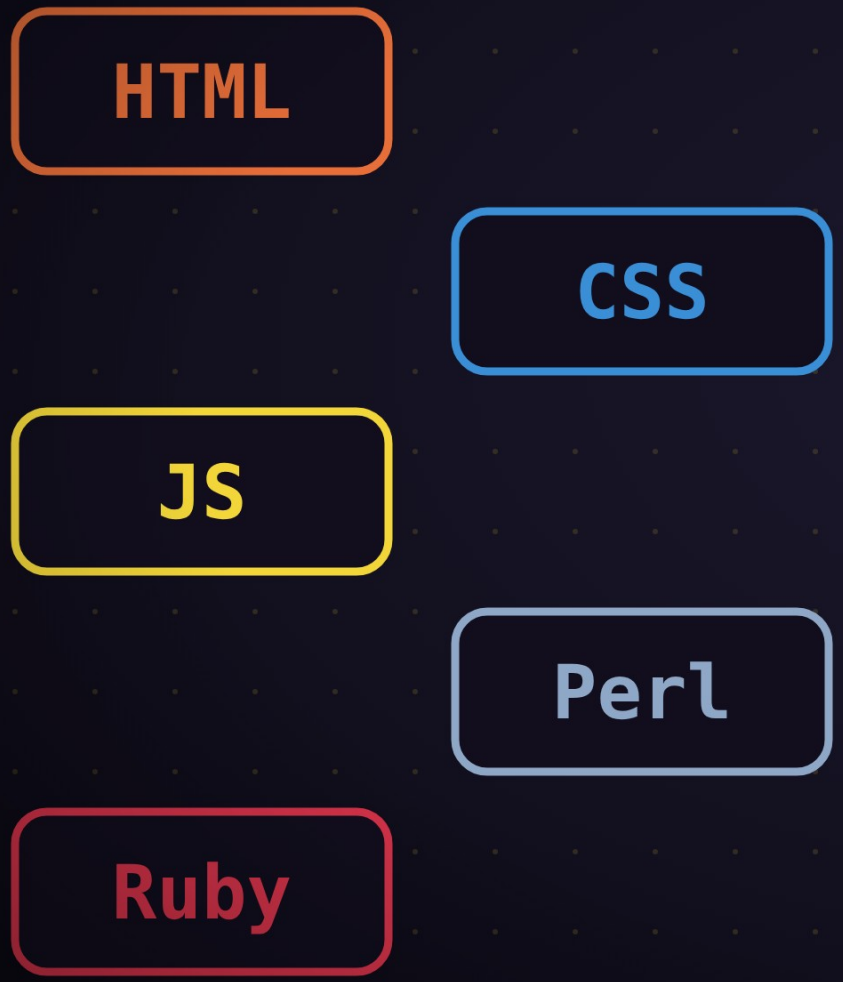
<web/>

زبان‌هایی که وب را ساختند

HTML · CSS · JavaScript · Perl · Ruby

جاوااسکریپت در ۱۰ روز

داستانی از مای‌ویب‌یونیورسیتی

<web/>

زبان‌هایی که وب را ساختند

HTML · CSS · JavaScript · Perl · Ruby

سه لایهٔ هر صفحهٔ وب

HTML = ساختار · CSS = سبک · جاوااسکریپت = رفتار

سمت سرور: پرل، روبی، PHP، پایتون، جاوا

سرورها صفحه می‌سازند و با دیتابیس حرف می‌زنند

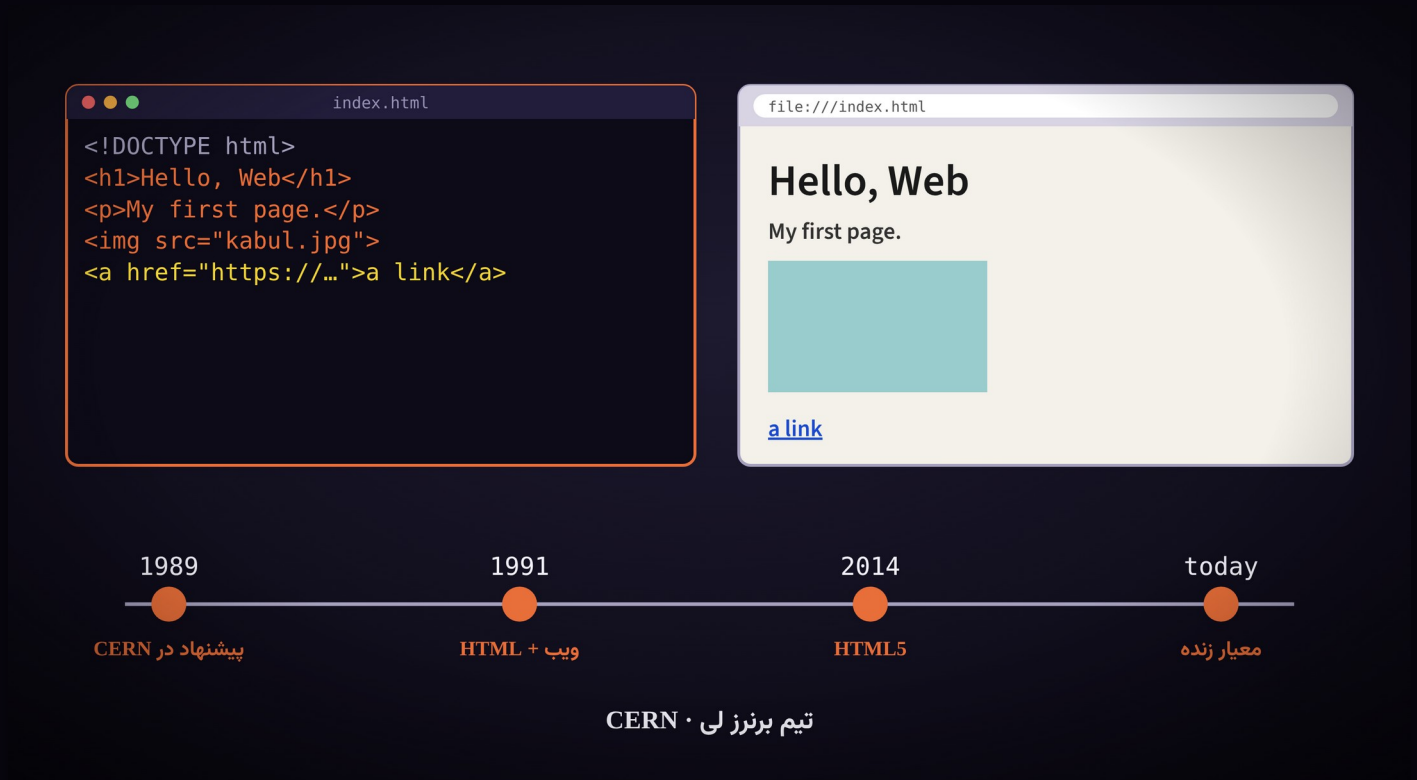
01

اچ تی ام اِل: تیم برنرز لی، ۱۹۹۱

پیشنهاد ۱۹۸۹ · ۱۹۹۱: ویب و HTML (تیم برنرز لی، CERN)

تگ‌ها: عنوان، پاراگراف، عکس، لینک

۲۰۱۴: HTML5 · امروز: معیار زندهٔ HTML

02

سی اِس اِس: جدا کردن سبک از ساختار

۱۹۹۴: هوکون ویوم لی CSS را پیشنهاد کرد

۱۹۹۶: CSS سطح ۱ (با برت باس)

Flexbox · grid · media query (واکنش‌گرا)

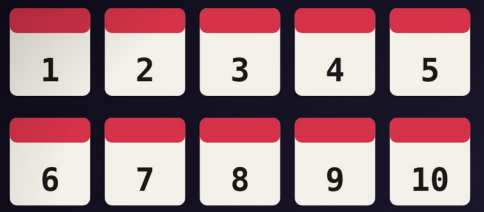
03

جاوااسکریپت در ده روز

می ۱۹۹۵: برندن آیک، نِت‌اسکیپ، حدود ۱۰ روز

JavaScript ← LiveScript ← Mocha (جاوا نیست!)

۱۹۹۷: ECMAScript · ۲۰۱۵: ES6 (کلاس، ماجول)

می ۱۹۹۵ · حدود ۱۰ روز

برندن آیک · نِت‌اسکیپ

۱۹۹۷: معیار ECMAScript

۲۰۱۵: ES6 — کلاس، ماجول، تابع فِلِشی

~~Mocha~~

~~LiveScript~~

JavaScript

جاوااسکریپت ≠ جاوا

app.js

```
const greet = name => `Salaam, ${name}!`;
document.querySelector("h1")
  .textContent = greet("Kabul");
```

04

جاوااسکریپت همه جا

۲۰۰۸: موتور V8 (گوگل)

۲۰۰۹: Node.js (رایان دال)

React · Angular · Vue · TypeScript

05

پرل: چسپ اینترنت

۱۹۸۷: پرل (لری وال): C + sed + AWK + شِل + regex

ویب CGI دههٔ ۱۹۹۰ · «چسپ اینترنت»

بیشتر از یک راه · پرل ۵ نگهداری می‌شود · پرل ۶ ← رَکو (۲۰۱۹)

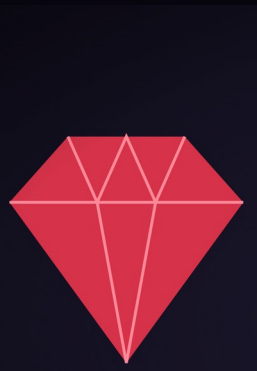
06

روبی: خوشی برنامه‌نویس

۱۹۹۳–۱۹۹۵: روبی (یوکیهیرو «مَتز» ماتسوموتو، جاپان)

خوشی برنامه‌نویس · همه چیز آبجکت است

۲۰۰۴: Ruby on Rails (DHH) · گیت‌هاب، شاپیفای

یوکیهیرو «مَتز» ماتسوموتو · جاپان

۱۹۹۳ ← ۱۹۹۵ · خوشی برنامه‌نویس

hello.rb

```ruby
5.times { puts "Salaam!" }
["Kabul", "Herat"].each do |city|
  puts city.upcase
end
```

Ruby on Rails · 2004

دیوید هاینمایر هانسن

گیت‌هاب · شاپیفای · توییتر اولیه

07

کدام را یاد بگیرید؟

حتماً بیاموزید: HTML، CSS، جاوااسکریپت

سرور: Node، پایتون، PHP، Rails، جاوا · پرل برای سیستم کهنه

آهسته‌تر از C، اما تنگنا شبکه و دیتابیس است

08

صفحهٔ خود را بسازید

یک ویرایشگر متن + یک براوزر کافی است

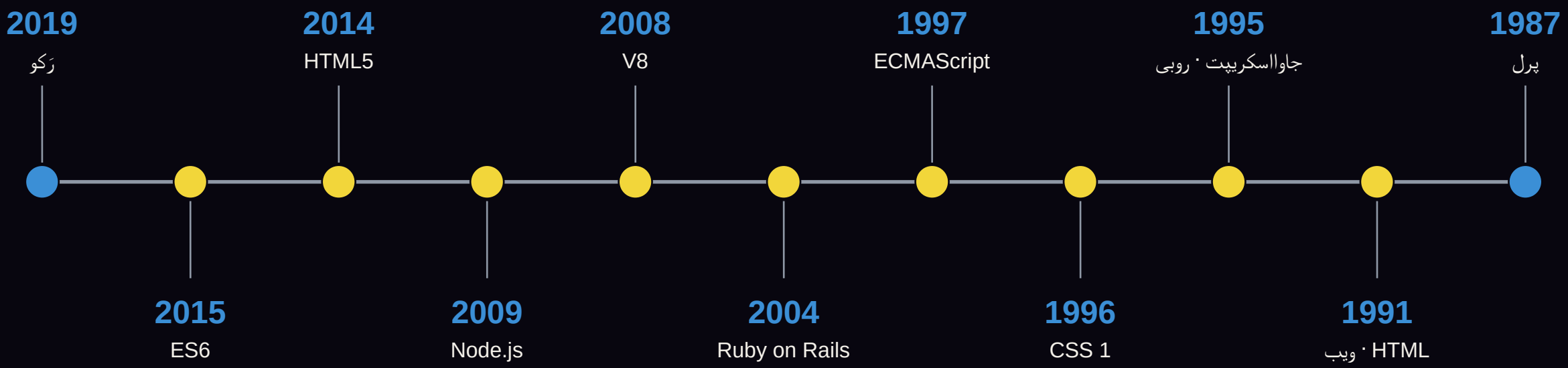
ساختار ← سبک ← رفتار

صفحهٔ اول شما می‌تواند شروع مسیر کاری باشد

09

خط زمان: 1987 تا 2019

منابع و مطالعهٔ بیشتر

1. Tim Berners-Lee, “Information Management: A Proposal” (CERN, 1989) · home.cern
2. Håkon Wium Lie, “Cascading HTML style sheets – a proposal” (1994) · W3C CSS history
3. Brendan Eich & Allen Wirfs-Brock, “JavaScript: The First 20 Years” (HOPL IV, 2020)
4. perl.org · raku.org · ruby-lang.org “About Ruby” · rubyonrails.org
5. WHATWG HTML Living Standard — html.spec.whatwg.org

تشکر از تماشای شما

MyWebUniversity.com

آموزش رایگان تکنالوژی از سال ۲۰۰۰ — انگلیسی و دری

@MyWebUniversity-Dari · @MyWebUniversity